

Масліч Світлана Володимирівна,
*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики
професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Наразі вітчизняна економіка потребує високоосвічених фахівців, здатних гнучко реагувати на вимоги ринку праці. Не є винятком у цьому контексті й кваліфіковані робітничі кадри, потреба у яких постійно зростає. Якщо говорити про секторальну модель вітчизняної економіки, її складовими є промисловість, сільське господарство й сфера послуг. Сфера послуг відіграє важливу роль в економічному житті суспільства, її розвиток відбувається швидкими темпами, з урахуванням запитів споживачів. Варто зауважити, що, зважаючи на низку факторів, серед яких війна, яку розпочала російська федерація проти українського народу, на сьогоднішній день в Україні спостерігається дефіцит кадрів у багатьох галузях господарства, зокрема й сфері послуг. Так, до прикладу, «станом на березень 2023 року з понад 12 000 вакансій на Work.ua в категорії «робітничі спеціальності та виробництво» майже 60% займав напрямок готельно-ресторанного бізнесу та туризму (понад 7 000 вакансій). Роботодавці для обслуговування своїх клієнтів шукали барменів, кухарів, кондитерів, пекарів» [6]. Тому перед органами місцевої влади, закладами професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О), роботодавцями гостро постає завдання оптимального формування регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих робітничих кадрів. Водночас професійна підготовка здобувачів освіти у ЗП(ПТ)О повинна гарантувати їх затребуваність та конкурентоздатність на ринку праці.

Як відомо, освітній процес ЗП(ПТ)О ґрунтується на компетентнісному підході, суть якого полягає у застосуванні набутих знань, умінь і навичок в

умовах подальшої професійної діяльності. Саме тому освітніми стандартами з підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у здобувачів освіти, що опановують робітничі професії, передбачається формування ключових, загальних та професійних компетентностей.

Безумовно, однією з компетентностей, особливо необхідною в умовах нинішнього суспільства є цифрова компетентність, адже кожна професія потребує уміння роботи з засобами цифровізації та цифровими ресурсами (як приклад, використання платформи Connected Cooking в професії кухаря [1], комп'ютерна діагностика автомобіля [3], програми для салонів індустрії краси [5] тощо). Цифрова компетентність входить до переліку ключових компетентностей, визначених Рамковою програмою Європейського Союзу. Ця компетентність набувається впродовж усієї освітньої траєкторії. Значну роль у її формуванні відіграє вивчення предмета «Інформаційні технології», зміст якого носить професійно орієнтований характер.

Важливою компетентністю для здобувачів освіти є й підприємницька компетентність, в процесі формування якої вивчаються положення основних документів, що регламентують підприємницьку діяльність, процедуру відкриття власної справи, розробляються бізнес-плани [2]. Нині у ЗП(ПТ)О реалізується низка програм, пов'язаних з формуванням підприємницької компетентності майбутніх кваліфікованих робітників. Однією з таких програм є програма «Компанія», схвалена та рекомендована Міністерством освіти і науки України, під час опанування якої здобувачі освіти «отримують досвід заснування власного підприємства, написання бізнес-плану, виробництва і маркетингу товарів або послуг, а також фінансового обліку та звітності» [4].

У контексті нашого дослідження доречно звернути увагу й на екологічну та енергоефективну компетентність. Вона передбачає формування умінь дотримуватися екологічних норм у професійній діяльності та побуті, а також вивчення основ енергоефективності. Дієвим засобом формування зазначеної компетентності є участь здобувачів освіти в проєктах екологічного спрямування. До прикладу, здобувачі освіти ДПТНЗ «Вінницьке вище професійне училище

сфери послуг» щорічно долучаються до проєкту «Енергоефективні школи: нова генерація», що є спрямованим на розроблення кращих практик інтеграції питань енергозбереження, енергоефективності та управління житлом.

Безумовно, на якість підготовки майбутніх кваліфікованих робітничих кадрів впливає рівень співпраці закладів освіти з роботодавцями. На сьогодні це питання є одним з найбільш актуальних для ЗП(ПТ)О, оскільки саме роботодавці найбільш зацікавлені в якісній підготовці своїх майбутніх робітничих кадрів. Оптимальним вирішенням даного питання є дуальна форма здобуття освіти, коли формування професійних навичок відбувається не лише у закладі освіти, а й умовах майбутньої професійної діяльності.

Як підсумок, зауважимо, що у ЗП(ПТ)О для забезпечення якості освітнього процесу повинна відбуватися чітка розробка стратегії закладу, в якій мають визначатися перспективи його розвитку з урахуванням потреб ринку праці.

Список використаної літератури

отові до цифрових рішень? URL: https://www.rational-online.com/uk_ua/see-for-yourself/rational-magazine/digitalisation/ (дата звернення: 20.10.2023).

ержавний освітній стандарт. 7231.G.45.20-2023. Професія: Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів. Код: 7231. Вид. офіц. Київ, 2023. 32 с.

іагностика: що це? URL: <https://ford.dp.ua/service/diagnostika-chto-eto/> (дата звернення: 20.10.2023).

рограма «Компанія». URL: <https://ja-ukraine.org/programs/programma-kompanija/> (дата звернення: 20.10.2023).

рограма для салонів краси та перукарень. URL: <https://appointer.ua/programma-dlya-saloniv-krasy-ta-perukaren/> (дата звернення: 20.10.2023).

и є перспективи для розвитку сфери послуг в Україні під час війни? URL: ukrayini-pid-chas-vijny/ (дата звернення: 20.10.2023).